

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1936 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion angående köttbesiktningens
bekostande med statsmedel.*

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 371, av herr Aronson *m. fl.* har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära sådan ändring i lagen av den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus, att kostnaden för köttbesiktningen skall utgå av statsmedel.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för denna framställning, hänvisas till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat yttrande över motionen från medicinalstyrelsen, som vid yttrandet fogat utlåtande från Sveriges slakteriförbund.

Gällande bestämmelser om köttbesiktningstvång och slakthustvång äro meddelade i lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus.

Enligt 2 § i nämnda lag är köttbesiktningstvång obligatoriskt för varje stad och annat samhälle, där hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad i tillämpliga delar gälla, med ett invånarantal av 4,000 eller däröver, dock med rätt för Kungl. Maj:t att i särskilda fall medgiva undantag. I mindre samhällen ävensom i egentliga landskommuner kan köttbesiktningstvång införas på framställning av vederbörande kommunala myndigheter. Slakthustvång kan, under vissa förutsättningar, stadgas för stad eller visst område därav.

För köttbesiktning, för särskild behandling av kött och för begagnande av slakthus äger samhället eller kommunen i fråga uppbära avgifter enligt taxa, som Konungen fastställer för minst ett år i sänder. Avgifterna må ej sättas högre än som kan anses erforderligt till täckande av kostnaderna under taxans giltighetstid för köttbesiktningens och slakthusets upprätthållande. Ej heller må avgifterna fastställas till högre belopp än som motsvarar de avgifter, vilka under det närmast före taxans fastställande tilländalupna kalenderåret i medeltal erfordrats inom samhällen och kommuner med köttbesiktningstvång.

Sveriges slakteriförbund har anført i huvudsak följande.

På grund av nyssnämnda föreskrift om fastställande av köttbesiktningssavgifter torde samtliga de samhällen och kommuner, som ej kunnat så

ordna sin köttbesiktning, att kostnaderna därför icke överstiga medelkostnaden i riket, själva få bidraga med överskjutande kostnad för det hälsoskydd, besiktningen medför. Med lagens nuvarande bestämmelser ha därmed de kommunala myndigheterna, som det åligger att ordna köttbesiktningsbyråer, ett ekonomiskt intresse av att kostnaderna hållas så låga som möjligt, ett intresse, som skulle bortfalla, i fall alla kostnader skulle betalas av statsmedel, vartill torde komma oundvikliga extra kontrollkostnader. Erfarenheten visar att en besiktigad vara i allmänhet betalas med ett högre pris än en obesiktigad, vilket torde täcka besiktningskostnaderna.

I motionen framhålles, att det är ytterst sällan hälsovådliga varor komma under besiktning. Detta betyder enligt slakteriförbundets mening endast, att synbart hälsovådligt kött ej föres till samhällen med besiktnings tvång, då man vet, att det blir beslagttaget. Man söker i stället sälja dylika varor på landsbygden och i mindre samhällen, som ej infört besiktnings tvång. Detta torde mycket snart resultera uti att även dessa oskyddade områden införa besiktnings tvång, vilket lagen underlättat genom införandet av en bestämmelse, att flera samhällen och landskommuner kunna förena sig om en gemensam besiktningsbyrå.

Ur hälsovårdssynpunkt och med tanke på möjligheten av att öka konsumtionen av kött, fläsk och charkuterivaror ha jordbrukarna ett direkt intresse av att varan underkastas sådan kontroll, att garantier finnas för att inga hälsovådliga varor utbjudas. Detta kan ej ske på annat sätt än genom besiktning. Då nuvarande lag icke trädde i full kraft förrän den 1 januari 1936, synes det omotiverat att redan nu söka få ändringar till stånd, då man ej erhållit några säkra erfarenheter om hur lagen kommer att verka.

Slakteriförbundet anser sig med hänvisning till ovanstående och med utgångspunkt från de intressen, som förbundet företräder, icke kunna tillstyrka motionens syften, då det endast skulle resultera uti en hel del praktiska svårigheter och dyrbara kontrollåtgärder.

Medicinalstyrelsen har i ärendet anfört följande.

I syfte att uttröna storleken av de avgifter, som i medeltal erfordrats för köttbesiktningen, verkställer styrelsen årligen utredning angående bland annat storleken av det belopp, som under föregående år erfordrats inom samtliga samhällen och kommuner med köttbesiktnings tvång för köttbesiktningens verkställande därstädes. Det senaste år, för vilket dylik utredning verkställdes, är år 1934. Under detta år uppgingo kostnaderna för köttbesiktningen vid då befintliga köttbesiktningsbyråer i riket till sammanlagt 1,517,447 kronor 67 öre. Någon avsevärd sänkning utav nämnda kostnad torde icke vara att räkna med. I stället torde beloppet komma att ytterligare ökas genom tillkomsten av nya köttbesiktningsbyråer (under år 1935 och den gångna delen av 1936 icke mindre än 20 stycken). Genom bifall till motionen skulle sålunda statsverket påföras en utgift av minst 1,500,000 kronor per år. Detta skulle med nuvarande lagstiftning innebära, att samtliga landets invånare finge bidraga till täckandet av kostnaderna för kontrollen av det kött, som förbrukades i de större städerna och samhällena samt vissa i närheten av dessa belägna landskommuner, under det att invånarna i övriga mindre samhällen och landskommuner icke finge någon ersättning för sina ökade statsutgifter i form av förbättrad kontroll över i sistnämnda områden konsumerade köttvaror.

Under återopande av ovanstående samt av vad Sveriges slakteriförbund anfört får styrelsen hemställa, att utskottet ville i sitt utlåtande över den väckta motionen avstyrka bifall till densamma.

Utskottet.

Såsom medicinalstyrelsen anfört uppgår kostnaden för köttbesiktningstvängets upprätthållande till något över 1,500,000 kronor årligen. Vid genomförande av motionärernas förslag skulle denna årskostnad överföras på statsverket. Detta skulle innebära att landets hela befolkning finge bekosta en kontrollverksamhet, som tillgodoser endast städerna och vissa andra kommuner. Motionärernas önskemål att befria de härav drabbade köttproducenterna från erläggande av besiktningssavgifterna kan icke anses utgöra tillräcklig grund för en så genomgripande omläggning. Förslagets genomförande torde vidare medföra, att krav om upprättande av köttbesiktningssbyråer framkomme från de kommuner, som nu äro i avsaknad därav. Statens ifrågasatta utgift för köttbesiktningen skulle därmed ökas.

Utskottet vill erinra, att den år 1934 antagna lagen i ämnet, varigenom kostnaderna för köttbesiktningen efter vissa grunder delas mellan producenterna och vederbörande kommuner med besiktningstväng, nyligen trätt i full kraft. Även om andra grunder för bestridande av dessa kostnader kunna ifrågasättas, synes dock större erfarenhet av nuvarande lagstiftning ävensom av kontrollslakteriernas inverkan på köttbesiktningssavgifternas storlek böra avvaktas, innan några åtgärder vidtagas i förevarande hänseende.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 371 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 mars 1936.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 45.